

บริการจัดทำงานของรัฐ :
ศึกษาถึงวิธีการทางสังคมสงเคราะห์สำหรับผู้ทำงานทำ

นางสาวอัจฉรา ลุประสงค์

006497

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต
แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สาขาสังคมสงเคราะห์)
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

Public Employment Service :
A Study of Social Work Methods for Job Applicants

Miss Achara Luprasong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Sociology
Department of Sociology and Anthropology (Social Work)

Graduate School
Chulalongkorn University

1979

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
2. วิธีการทางสังคมสงเคราะห์	
- ความหมายของ "สังคมสงเคราะห์"	8
- ขอบเขตของการสังคมสงเคราะห์	9
- จุดมุ่งหมายของการสังคมสงเคราะห์	11
- ปรัชญาและค่านิยมพื้นฐานในงานสังคมสงเคราะห์	12
- การสังคมสงเคราะห์กับการจัดหางาน	15
- กระบวนการทางสังคมสงเคราะห์	16
3. ระเบียบวิธีวิจัย	
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	20
- แนวความคิดที่สำคัญในการศึกษา	20
- วิธีการศึกษา	20
- กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	21
- วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	22
- ระยะเวลาในการศึกษา	22
- คำจำกัดความที่ใช่	22

4.	บริการจัดหางานของรัฐ : ศึกษาในกรณีของประเทศไทย	
-	วิวัฒนาการของการจัดหางานในประเทศไทยโดยสังเขป..	25
-	อำนาจหน้าที่ของกรมแรงงาน	28
-	วัตถุประสงค์ของบริการจัดหางานของรัฐ (ประเทศไทย) ...	31
-	นโยบายการจ้างงาน	32
-	บริการจัดหางานของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร	34
-	วิธีการดำเนินงานของสำนักจัดหางานของรัฐ	35
-	สถานภาพการสมัครงานของผู้สมัครงาน	36
-	ข้อมูลที่ได้จากฝ่ายบริหาร	44
-	ข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน	49
5.	ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้มาหางานทำที่สำนักจัดหางานของกรมแรงงาน	
	ข้อมูลตอนที่ 1.	53
	หมวดที่ 1 ภูมิหลังของผู้มาหางานทำ	53
	หมวดที่ 2 ปัญหาและความต้องการของผู้มาหางานทำ	74
	หมวดที่ 3 ทักษะของผู้สมัครงานต่อการทำงานและการ แก้ปัญหาการหางานทำไม่ได้	85
	หมวดที่ 4 การใช้บริการของกรมแรงงานและทัศนคติของ ผู้มาหางานทำต่อกรมแรงงาน	92
	ข้อมูลตอนที่ 2	102
6.	การนำวิธีการทางสังคมสงเคราะห์มาใช้ในการให้บริการจัดหางานของรัฐ	112
7.	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	119
	บรรณานุกรม	124
	ภาคผนวก	129
	ประวัติ	142

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บริการจัดหางานของรัฐ : ศึกษาถึงวิธีการทางสังคมสงเคราะห์
 สำหรับผู้หางานทำ
 ชื่อนิสิต นางสาวอัจฉรา ลประสงค์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตร ระวังวงศ์
 แผนกวิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาสังคมสงเคราะห์
 ปีการศึกษา 2521

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "บริการจัดหางานของรัฐ : ศึกษาถึงวิธีการทางสังคมสงเคราะห์สำหรับผู้หางานทำ" มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะการใช้วิธีการทางสังคมสงเคราะห์ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้มาหางานทำ เนื่องจากการให้บริการแก่ผู้มาหางานทำมีลักษณะใกล้เคียงกับการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่มีปัญหา ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการสังคมสงเคราะห์ และการจัดหางานให้คนทำนั้นก็เป็น การแก้ไขและป้องกันปัญหาสังคม เช่นเดียวกับลักษณะอีกประการหนึ่งของการสังคมสงเคราะห์ คือการพัฒนาคนตลอดจนกลไกทางสังคมอื่น ๆ

ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยค้นคว้าจากเอกสารและรายงานของสหประชาชาติ ตำราทางค่านแรงงาน การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมแรงงาน ทั้งในระดับบริหารและปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ผู้มาหางานทำ ณ สำนักจัดหางานของกรมแรงงาน โดยสุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน สรุปผลการวิจัยได้ว่า การจัดหางานเป็นหน้าที่อันสำคัญและหลีกเลี่ยงไม่ได้ และจะต้องดำเนินมาตรการให้เป็นประโยชน์กับผู้มาสมัครงานอย่างดีที่สุด หากจะนำวิธีการทางสังคมสงเคราะห์มาใช้ ก็จะต้องทราบปัญหาและความต้องการของผู้มาหางานทำเหล่านั้น เพื่อพิจารณาว่าวิธีการทางสังคมสงเคราะห์วิธีใดจะสามารถนำมาใช้ในขั้นตอนใดเพื่อแก้ปัญหาหรือบำบัดความต้องการของผู้มาหางานทำ

จากการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาของผู้มาหางานทำส่วนใหญ่ คือ ต้องการได้

งานทำโดยเร่งด่วน เพราะมีความเดือดร้อนเรื่องการเงินและความเป็นอยู่ แต่
 การที่จะไ้ทำงานทำขึ้นอยู่กับความรู้และมีมือตลอดจนทัศนคติในการเลือกงานหรือรับ
 ทำงาน ทางแกก็คือ ปัญหาที่คนงานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และมีมือ บริการจัดหา
 งานอาจช่วยเหลือได้โดยการจัดฝึกอาชีพระยะสั้นซึ่งอยู่ในความต้องการของตลาด
 โดยให้ความช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นในขณะที่ฝึกอาชีพ เกี่ยวกับทัศนคติในการเลือก
 งานที่ทำนั้น เจ้าหน้าที่อาจต้องเพิ่มเวลาและความพยายามในการสัมภาษณ์ ทดสอบ
 แนวพนักงานตลอดจนจัดบริการแนะแนวอาชีพและชีวิตการทำงาน โดยใช้เจ้าหน้าที่ที่ไ้
 รับการฝึกอบรมค่านี้นี้มาโดยเฉพาะ

ขั้นตอนในการให้บริการจัดหางานของกรมแรงงาน มีลักษณะคล้ายคลึงกับ
 ขั้นตอนของการสังคมสงเคราะห์ที่อยู่หลายประการ เจ้าหน้าที่ระดับบริหารของกรม
 แรงงานก็เห็นด้วยกับการใช้วิธีการทางสังคมสงเคราะห์เข้ามาช่วยในการจัดห
 งาน แต่กรมแรงงานก็ยังมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณและบุคคลากร ผู้วิจัยมีข้อ
 เสนอว่า ในด้านการให้บริการจัดหางาน กรมแรงงานควรขยายงานด้านประชา
 สัมพันธ์ ปรับเงื่อนไขการจ้างงานของนายจ้างให้เป็นผลดีแก่ผู้มาหางานทำ จัด
 บริการฝึกอาชีพระยะสั้นและประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
 ส่วนในด้านการใช้วิธีการสังคมสงเคราะห์นั้นอาจจัดบริการปรึกษาแนะนำปัญหาส่วน
 ทั่วที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษสำหรับรายที่มีความเดือด
 ร้อน โดยอาจใช้วิธีทดสอบความจำเป็นตามหลักสังคมสงเคราะห์และใช้ประโยชน์
 จากการสัมภาษณ์และการแนะแนว เพื่อหาความสามารถแฝงหรือจุดที่สามารถจะ
 พัฒนาผู้มารับบริการได้

4

Thesis Title Public Employment Services : A Study of Social
Work Methods for Job Applicants

Name Miss Achara Luprasong

Thesis Advisor Mrs. Vichitr Raviwongse

Department Sociology and Anthropology (Social Work)

Academic Year 1978

Abstract

The objective of this thesis on "Public Employment Services: A Study of Social Work Methods for Job Applicants" is to propose the appropriate use of social work methods in the process of job placements. There are certain similarities between public employment services and social work services in that both kinds of services have the main purposes of preventing and solving social problems. Another aspect of social work is developmental which is also identical with a task of public employment services that is quality development of a person seeking employment through vocational training.

In compiling data for study, the researcher made use of documents and reports of the United Nations, labour textbooks, and undertook field interviews of selected executive and operational officers of the Labour Department as well as 300 job applicants at four employment offices.

The result of the study can be concluded that public employment services are very essential and must be operated to fully benefit the job seekers. In finding the ways in which appropriate

social work methods can be supplemented in the placement process, one needs to study the problems and needs of the applicants who are considered as "clients" in social work terminology.

It has been revealed that most of the job applicants are facing with financial hardship, therefore they need to be placed immediately, while successful job placement depends very much on education, skills and also attitudes in choosing and accepting jobs of the applicants. The solution to the problem of applicants lacking skills may be through giving free short vocational training courses where board and lodging are provided for needy applicants. Regarding the attitude towards employment of the job applicants the authorities may need to spend more time with them in testing their aptitudes and potential abilities. Vocational counseling should be provided by officials who received intensive training in this particular field.

The services rendered by the employment service officials are in many steps similar to those by social workers in helping the clients. The high - ranking officials of the Labour Department are in agreement with the use of social work methods in employment services where applicable. Taking into consideration the limitation of budget and personnel on the part of the Labour Department, the proposes researcher that the Labour Department should intensify their public relations service, adjust the employers' conditions of employment where possible for the benefit of the job applicants, expand short vocational training programmes in cooperation with other agencies, conduct personal counseling service to help those whose personal problems are related to their work, provide special

assistance to needy job applicants and utilize the results of interviews and counseling to identify the hidden abilities of the job applicants that can be further developed.

กติกกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์หลายท่าน และด้วยความช่วยเหลือของบุคคลหลายฝ่าย ในโอกาสนี้ ผู้เขียนใคร่ขอกราบ
 ขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตร ระวังงศ์ ที่ได้
 กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา
 สัญญาวิวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารง สุทธาศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำ
 และแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สำหรับการวิจัยภาคสนาม ผู้เขียนขอขอบพระคุณ นายรอง เจริญศิริ
 และเจ้าหน้าที่ของกรมแรงงานทุกท่านที่ได้เอื้อเฟื้อข้อมูลและอำนวยความสะดวก
 ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

อัจฉรา ลุประสงค์

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตอนที่ 1

ตารางที่

หมวดที่ 1 ภูมิหลังของผู้มาทำงานทำ

1.	แสดงอายุและเพศของผู้มาทำงานทำ	53
2.	แสดงอายุและระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ	55
3.	แสดงระดับการศึกษาและสถานภาพการสมัครงานของผู้มาทำงานทำ	57
4.	แสดงสถานภาพสมรสและระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ	59
5.	แสดงสถานภาพการทำงานปัจจุบันและระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ	61
6.	แสดงภูมิลำเนาเดิมและระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ	63
7.	แสดงระยะเวลาที่ผู้มาทำงานทำอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และสาเหตุที่ผู้มาทำงานทำหรือมาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร	65
8.	แสดงประเภทของงานที่ทำครั้งสุดท้ายและเหตุผลสำคัญในการออกจากงานครั้งสุดท้ายหรือต้องการจะเปลี่ยนงานของผู้มาทำงานทำ	67
9.	แสดงประเภทของงานที่เคยทำครั้งสุดท้ายและจำนวนแห่งที่เคยทำงานจนถึงปัจจุบันของผู้มาทำงานทำ	70
10.	แสดงเหตุผลสำคัญในการออกจากงานครั้งสุดท้ายหรือเหตุผลที่ต้องการจะเปลี่ยนงานและระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ	72

หมวดที่ 2 ปัญหาและความต้องการของผู้มาทำงานทำ

- 11. แสดงการมีปัญหเกี่ยวกับการทำงานและระดับการศึกษา
ของผู้มาทำงานทำ 74
- 12. แสดงรายได้จากงานที่ทำอยู่เดิมและระดับการศึกษาของ
ผู้มาทำงานทำ 76
- 13. แสดงระยะเวลาที่จำเป็นจะต้องไ้ทำงานและระดับการศึกษา
ของผู้มาทำงานทำ 78
- 14. แสดงระดับความเคือครอนของผู้มาทำงานทำในกรณี
ที่กรมแรงงานไม่สามารถทำงานให้ไ้ในระยะเวลา
ที่ต้องการและระดับการศึกษา 80
- 15. แสดงถึงความต้องการที่จะให้กรมแรงงานจัดบริการให้
นอกเหนือจากการจัดหางานและระดับการศึกษา
ของผู้มาทำงานทำ..... 82

หมวดที่ 3 ทัศนคติของผู้สมัครงานต่อการทำงานและการแก้ปัญหา
การทำงานไ้ไม่ไ้

- 16. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่สุดในการเลือกงานทำ
และระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ 85
- 17. แสดงทัศนคติต่อความยากง่ายในการหางานที่
เหมาะสมและระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ 87
- 18. แสดงการช่วยเหลือตนเองและการแก้ปัญหา
ของผู้มาทำงานทำระหว่างที่รื่องานจากกรม
แรงงานและระดับการศึกษา 89

หมวดที่ 4 การใช้บริการของกรมแรงงานและทัศนคติ
ของผู้มาทำงานทำต่อกรมแรงงาน

- 19. แสดงเหตุจูงใจให้มาใช้บริการของกรม
แรงงานและระดับการศึกษาของผู้มาทำงานทำ 92

ตารางที่ ๑

หน้า

20.	แสดงจำนวนครั้งที่มาติดต่อกับกรมแรงงานและระดับการศึกษาของผู้มาหางานทำ	94
21.	แสดงอัตราการส่วนการแสดงความคิดเห็นของผู้มาหางานทำทั้งหมด ที่ขอขอบเขตการให้บริการของกรมแรงงาน	96
22.	แสดงความคิดเห็นของผู้มาหางานทำที่ขอขอบเขตการให้บริการ ของกรมแรงงาน	98
23.	แสดงอัตราการส่วนการแสดงความคิดเห็นของผู้มาหางานทำทั้งหมด ที่ขอผลการให้บริการของกรมแรงงาน	99
24.	แสดงความคิดเห็นของผู้มาหางานทำที่ขอผลการจัดหางานของ กรมแรงงาน	100

ตอนที่ 2

25.	ปัญหาที่ผู้มาหางานทำกำลังประสบอยู่	103
26.	ความพยายามและการเตรียมการเพื่อบรรเทาปัญหาของ ผู้มาหางานทำ	105
27.	ความต้องการของผู้มาหางานทำ	107
28.	ทัศนคติของผู้มาหางานทำต่องานและการไ้่งานทำ.....	109